

«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2016 сыл
Бэс ыйын
21 күнэ
Оптуорунньук
№69 (10465)

1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга «Сыл бастыг хаһыата»

БЭБЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын муньабыттан бэлиэтэһиннэр

Улуус баһылыгын планеркагыгар сүрүн боппуруонунан бэс ыйын 21 күнүгэр ытыллар улуус ыһааҕар бэлэмнэни турда. Биллиилээх государственнай| политической деятель И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 120 сыла туолар үбүлүөйүгэр тэрийэр хамыһыһа ылыммыт 46 пууннаах мероприятиялар былаанарыттан улахан өттө туолбут.

Үбүлүөйдээх тэрээһиннэр мунгутуур түгэнинэн киниэхэ анаммыт ыһаах буоларынан бары өттүнэн үрдүк таһымга ытыар сорук турар.

Улуус баһылыга А.П. Атласов хас да нэһилиэк ыһааҕар сылдыбыт. Оноуоха урукку сылларга сүрүн болгомто культурнай-маассабай өтүгүгэр туһайыллар эбит буоллаҕына, бу сырыыга тэрийээччилэр ыһаах түн былыргыттан олохтоммут сизрин-туомун кичэллээхтик уонна кыһамныылаахтык туугунан ытыарга дьулуспуттара көстөр. Чуолан Модут нэһилиэгэр сахалыы сизр-туом тыыннаах ыһаах буолан ааста.

И Хомустаахха улахан үбүлүөйү таһыан улуус бастакы баһылыга Д.Ф. Алексеев 80 сааһыгар анаммыт ыһаахха 5 нэһилиэк кыттыыны ылла. «Дыгын ооннууларыгар» майгынантан 5 көрүнгү «Көдөгөй оннуулар» диэн күрэхтэһии дьон-сэргэ биһирэбиллин ылла.

Кыһыл Дэриэбинэҕэ буолар улуус ыһааҕар 210 ынырыылаах ыалдыттар кэлиэхтэрэ, о.и. 20-чэ Госдума депутаттара, 40-тан таха республикабыт салалтатыттан тахсаллара күүтүллэр. Хорчуопкалар үлэлиэхтэрэ, сувенирнай бордууксуйа атыыга туруоруллуоҕа.

Тутуу уонна өрөмүөн үлэлэрэ үмүрүйүттэр. Бары площадкаларга электричество холбонно, анал массыына быһылы хаптанан ууну ыстарыаҕа. 20-чэ волонтер ыһаахтыыр сиртэн кыра бөҕү-сыһы тутта хомуйан иһиэхтэрэ. Ыһаах кэмигэр түһүлгэ иһигэр транспорт анал пропугунан эрэ кирэр-тахсар бэрээдэгэ олохтонно.

Ыһаахха бэйэ транспорта суох дьон кэлэллэригэр-баралларыгар тобоостох буоллун диэн анал графигынан автовокзалтан уонна ыһаахтыыр сиртэн 3 автобус кэлэ-бара сылдыахтара.

Онон нэһилиэнньэ киэн арангата бу ыһаахха тиийэн культурнай-маассабай уонна спортивной тэрээһиннэри дуоһуя көрөллөрүгэр, сыннааналларыгар сөптөөх усулуобуйа тэриллибэ диэн буолла.

Бэс ыйын 22 күнүгэр «Азия овороро» норуоттар икки ардыларынаабы спортивной ооннуулары хааччылар үлэлэргэ улуустан 215 оҕо кыттыыны ыла кирибэ.

Бэлиэтэнэ В. КАСЬЯНОВ

Бэлиэ түгэниэр

Дойдубут президентэ В.В. Путин, республикабыт Ил Дархана Е.А. Борисов тулааһа хаалбыт оҕолорго улахан болгомтолору уураннар, «Тулааһа уонна төрөппүт көрүүтэ-истиитэ суох хаалбыт оҕолору дьээнэн хааччыһы» республикатааҕы программаҕа олобуран түөрт сыл анараа өттүттэн Нам улууһугар үлэ тэтимнээхтик барар.

СЫРДЫК, ЫРААС УОННА ТОЛОРУ ХААЧЧЫЛЛЫЛААХ

Онтон ыла Нам улууһугар – уопсайа 37 тулааһа уонна төрөппүт көрүүтэ-истиитэ суох хаалбыт оҕолор дьээнэн хааччылыннылар. Ол курдук, санатан аастахха 2012 сыллаахха тулааһа оҕолорго анаан улуус киингэр бастакы 4 квартиралаах мас дьээ тутулан үлэбэ кирибитэ. Былырыын үһүс дьээнэн 15 квартиралаах, икки этээстээх толору хааччылыылаах мас дьээ күлүүһүн оҕолор туппунтара. Онтон быйыл, бэс ыйын 15 күнүгэр, Нам улууһун Ленскэй нэһилиэгэр тутуллубут 14 квартиралаах дьээ күлүүһүн хаһаайыттарга туттарар долугуулаах тэрээһин үөрүүлээх быһыыгамайгы буолан ааста.

Онон 2015 сыл атырдыах ыйыгар икки этээстээх таас дьээ тутууга сааланан баран, быйыл Саха Республикатыгар биллэриллэбит нэһилиэнньэлээх пууннары тупсары сылыгар үлэбэ кирибитэ төрөппүтэ суох хаалбыт эдэр оҕолорго суду бэлэх буолар. Бу дьээнэ туттара-

Бэс ыйын 15 күнүгэр Ленскэй нэһилиэккэ 6-с №-дээх «Кыталык» оҕону сайыннарар киинэ «Сахам сирэ XXI-с үйэбэ» диэн республикатааҕы программа чэрчитинэн билингүйүбэ толору эппиэттир саҕа оҕо саады үлэбэ киллэрэр үөрүүлээх аһылыыта буолан ааста.

САЙДАРГА, ҮЛЭЛИИРГЭ СӨПТӨӨХ УСУЛУОБУЙА

Бу үөрүүлээх тэрээһингэ СР үөрэҕин министрин солбуйааччы Василий Гуляев, «Нам улууһа» МТ баһылыга Александр Атласов, «Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыга Андрей Новгородов уонна «Кыталык» оҕо саадын сэбиэдиссэйэ Туйаара Ядрихинская кэнчээри ыччашпыт киэн-куон детсада аһыллар бэлиэтин туоһулуур кыһыл лиэнтэни үөрүүлээх быһыыга-майгыга быспыттарын кэнниттэн символическай күлүүһү оҕо саадын сэбиэдиссэйгэр «Уйгу-2» ХЭО генеральной директора Станислав Ядреев туттарда.

Үөрүүлээх түгэниэр туттааччыларга уонна детсад коллективын үлэһиттэригэр СР үөрэҕин министрин солбуйааччы Василий Гуляев, «Нам улууһа» МТ баһылыга Александр Атласов уонна үөрэх управлениетын салайааччы Олег Протопопов истинг иһирэх тыллаах махтал сурдуктары, наһарадалары туттартаатылар. Маны тэнгэ детсад коллектива сырдык, ыраас, саҕа оҕо саады тутууга күөс-көмө, өйбүл буолбут төрөппүттэргэ, тэрилтэ салайааччыларыгар, улуус дьаһалтатыгар, үрдүк салалтаҕа махталларын биллэрдилэр.

«Урукку детсад историятын санаан аастахха, 1988 сыллаах-

аччынан «Нам улууһа» МТ опека уонна попечительство отдела, салайааччы Мария Петрова буолар. Онтон туттааччынан Вадим Кутуков салайааччылаах «Намстрой» ХЭТ үлэлээтэ.

Иэриэмэ дьээ үөрүүлээх аһылыытыгар аал уоту оттон, үтүө үгэһинэн, сахалыы сизринэн-туомунан Константин Тихонов оҕолор этэнгэ олороллоругар алгыс тылын эттэ. Испийһэккэ хабыллыбыт тулааһа оҕолорго толору хааччы-

оҕолоругар сырдыгы, кэрэни, үтүөнү, үчүгэйи билэн, үөрэ-көтө оонньоон-көрүлээн улааттыннар дьээн оҕо оонньоур площадкатын ылаалларыгар 100 тыһ. солк. сертификат бэлэхтээтэ, Ил Түмэн Государственной мунньаҕын депутата Николай Румянцев аатыттан солбуйааччыта Григорий Егоров оҕолору эбэрдэлээн туран дьээлэрин тупсаралларыгар, олохторун-дьаһахтарын оностоллоругар көмө үп биэрдэ. Ону сэргэ Партизан, Модут,

лыылаах, сырдык, ыраас дьээ күлүүһүн «Нам улууһа» МТ баһылыга Александр Атласов дохсун ыгыс тыаһын доһуһолуна хаһаайыттарга туттартаата.

Маны таһынан, «Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыга Андрей Новгородов хаһаайыттар

Хамаатта, Үөдэй нэһилиэктериттэн квартира ылбыт оҕолорго нэһилиэктерин дьаһалталара сэмэй бэлэхтэрин аналтаатылар. Бу күн дьээ күлүүһүн туппунт эдэр оҕолор дьээлэрин иннин чээлэй күөх чэчирдэри олордон тупсаран биэрдилэр.

Ха Нам бөһүөлөгүн хоту өттүгэр очтоотобуга «Якутмебель» диэн тэрилтэ бэйэтин үлэһиттэригэр анаан оруйуон народнай депутаттарын Сэбиэтин дьаһалынан 6-с №-дээх дьаһыла-саад тэриллэбит.

Онтон саҕа детсад тутуллутун туһунан этэр буоллаха,

Саҕа детсад тутууларыгар эдэр ыччат түмсүүтэ, социальной партнердар, Нам детсадтарын үлэһиттэрэ, төрөппүттэр биир санаанан салайтаран элбэх субюотунньуктарга кыттыыны ылбыттар. Маны таһынан оҕо оонньоур площадкатын онорууга марафон ытыллан 236 тыһ.

хаарбах туруктааһынан 2011 сыллаахха дефектнэй аактанан аарыллан детсад капитальной өрөмүөнүгэр, реконструкциятыгар үп туруорсууга, көрдөөһүнэ саҕаламмыта. Онтон 2015 сыллаахха «Үтүө дьыала» программатыгар кириэн, үп көрүлэн үлэ саҕаламмыта. Бэдэрээчигинэн Станислав Сивович салайааччылаах «Уйгу-2» тэрилтэ тутан үлэбэ киллэрдэ», - диэн Намнаабы 6-с №-дээх «Кыталык» оҕо саадын сэбиэдиссэйэ Туйаара Ядрихинская санаатын үлэһиннэ.

612 солк. сертификатынан уонна харчынан үп киллэриммиттэр. Саҕа тутуллубут детсад 2 бөлөхтөөх, холбоммут спортивной, музыкальной сааллаах, медицинакай кабинеттаах, маны таһынан, бу үөрүүлээх күнүгэ СР үөрэҕин министрствота оҕолорго аналлаах мебель бэлэхтээн коллективы үөртэ. Онон оҕолор сайдалларыгар, үлэһиттэргэ туох баар саҕа ирдэбилгэ эппиэттир усулуобуйа олохтонно. С. АРГУНОВ, «Нам улууһа» МТ пресс-киинэ

И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 120 сылыгар

ААТЫН ҮЙЭТИТЭН

2016 с. бэс ыйын 13 күнү-нээҕи туругунан И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 120 сылын бэлиэтиир үбүлүөйүгэр көмө бэрээдэгинэн улуус ветераннарын общественной фондатыгар үбү киллэрдилэр:

- 10.06.2016 Таисия Евсеевна уонна Петр Николаевич Семеновтар — 2000 солк.
 - 10.06.2016 Фрунзетааҕы начальнай оскуола — 3800 солк.
 - 10.06.2016 8 №-дээх «Көлүкэчээн» МБДОУ — 5100 солк.
 - 14.06.2016 С.Г. Кокорев нөҕүө («НКТЭ» АО) — 38200 солк.
 - 14.06.2016 С.С. Рехлясова нөҕүө («Түөлбэ» оҕо киинэ ДО МБУ) — 14005 солк.
 - 14.06.2016 А.М. Слепцова нөҕүө («И Хомустаах орто оскуола» МБОУ) — 16300 солк.
 - 14.06.2016 Н.В. Заболоцкая нөҕүө «Алгыс» ЦД МБУ — 8500 солк.
 - 14.06.2016 Салбан орто оскуола — 3250 солк.
 - 14.06.2016 Салбан орто оскуола — 13400 солк.
 - 14.06.2016 А.А. Аммосова нөҕүө («ХСФЛ» МБОУ) — 11450 солк.
 - 15.06.2016 «Ромашка» о/с Граф Бизэрэҕэ с. — 3950 солк.
 - 15.06.2016 «Фрунзе нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата — 1000 солк.
 - 15.06.2016 С.П. Сметанина нөҕүө («Затоннааҕы ситэтэ суох орто оскуола» МБОУ) — 5000 солк.
 - 15.06.2016 Ф.П. Кривошапкина нөҕүө («Сардаана» о/с МДБОУ Бүтэй Үрдэ с.) — 4700 солк.
 - 15.06.2016 Федеральной казначейство Намнааҕы отделениета — 1000 солк.
 - 16.06.2016 Е.А. Андреева нөҕүө ЦДНТТ ДО МБУ — 2500 солк.
 - 17.06.2016 Дь.Г. Софронов нөҕүө «Сайды» ДДТ ДО МБУ I Хомустаах — 2500 солк.
 - 17.06.2016 А.В. Осипова нөҕүө «1 №-дээх «Сарыал» о/с» МБДОУ Кириэс Кытыл — 7000 солк.
 - 17.06.2016 Егорова Зинаида Ивановна нөҕүө «Нам оһуохай түмсүү» сал. Евсеева Татьяна Ивановна — 3700 солк.
- Надизлэ устата 147355 солк. Барыта — 1091257 солк. 79 кэп. Улуус ветераннарын общественной фондатын сэбиэтэ

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Эгсиэли» хаһыакка сибээс отделениеларынан, общественной сурутааччыларынан 2016 сыл иккис агарыгар сурутуу ытыллар.

6 ыйга — 596,80 солк.,
3 ыйга — 298,40 солк.,
1 ыйга — 99,46 солк.

Хаһыат индексэ — Р0005, надизлэбэ иккитэ (оптуорунньук, бэтинсэ) тахсар.

СУРУТУУ - 2016

Айылба — алаһа дьыбыт

Бэс ыйын 10 күнүгэр республикаҕа ыксаллаах быһыыга-майгыга правительственной комиссия мунһаҕар сайынны кэмгэ ойуур баһаардарын бохсуу көрүлүннэ. Манна бэлиэтэммитинэн республика территориятыгар баһаарга кутталлаах кэм

та, кутаа уоту оттуута, ойуурга сэттиэнэҕи, бөҕү уматыгыта бо-булунна. МЧС, ойуур сыһыаннарыгар департамент, ойууру туһанар тэрилтэлэр тустаах со-рудактары ыллылар.

Улуустарга муниципальной тэриллиилэр баһылыктарыгар айылба баһаарын утары сөптөөх миэрэлэри олохтууларыгар ый-

быһытыттан сүүһүнэн дьон бу уоту умулларыга мобилизациялар, үп, материальной өтү-нүн төһөлөөх ороскуот тахсарын ким билэ баарай?

Дьингэр, хас биридибит ой-уурга сылдыы быраабылатын, саха омок төрүт үгэстэригэр баар сиэри-туому бэркэ диэн билэбит, ол эрэн, аахайбаттан,

УОТУ БЫТАР СУДУРГУ, УМУЛЛАРА УУСТУК

саҕаламмытын кэннэ 50 айылба баһаарыгар 1043,5 гектар сир хабылынна, былырын бачча-ҕа 41 баһаарга 595,8 гектар сир умайбыта. Онон баһаар ахсаана 18%, иэнэ 75% улаатта.

Мантан баһаардар тахсыларын 95%-на олохтоох нэһилиэнньэ уокка сэрэҕэ суох буолууттан төрүөттээх.

Билигин саамай ыксаллаах түгэн «Ленские столбы» национальной парка территориятыгар үөскээтэ, манна баһаар иэнэ 30 гектары хапта.

2016 с. бэс ыйын-от ыйын баһаарга кутталлаах кэмгэ уот туруон сөптөөх усулуобуйалара 11 улууска, Нерюнгри, Дьокуускай куораттарга бэлиэтэнэр. Маны таһынан республика таһымыгар тийэ ыксаллаах быһымайгы үөскүүн сөбө ыйылынна.

Инньэ тынан, комиссия быһаарытынан бэс ыйын 11 күнүтэн Саха республикатын территориятыгар баһаары утары ураты режим биллэрилиннэ. Бу режим кэмгэр олохтоох нэһилиэнньэ ойуурга сылдыы-

ылынна.

Онтон да суох ханнык ба-варар сиргэ ойуур баһаара күүдүпчилэннэҕинэ туох баар үлэ-хамнас атахтанар, үк-сүгэр аҕыйах киһи дьалаҕай

дьалаҕайтан уоту-күөһү хаал-ларан, көрдүгэнгэ куоттаран алдьархай табыстаҕына биридэ бабат буолабыт. Бэйэни көрүнэр кэм уолдыаста буолбатах дуо?

Бэйэ информ.

Үчүгэйи үксэтиэххэ, үтүктүөххэ, үөдүтүөххэ!

Бу рынок үйэтигэр үлэтэ суох хаалбыт дьон, араас ара-ната государственной үбүлүнэр үлэттэн сарбыллыыга түбэспиттэр, пенсияҕа тахсар саа-старыгар күчүмэҕэй кэмнэргэ абыраллаах « Дьарыктаах буолуу киинэ» тэрилтэ көмөлөспүт. Специализианан Захарова Ека-терина Георгиевна 1991 – 1992 сыллартан үлэлиир, кини дьону- сэргэни курдаттыы билэр. Кини үлэлээх буолууга, хайдах дьаһанарга, сүбэтэ – амата го-сударство ытар политикатын быһааран, эдэр специалистары-гар холобур буолар.

тэрилтэлэр Чурапчыга, Нюрин-грига эрэ бааллар. Бастаан ула-хан улуустарга барыларыгар баар эбит. Сарбыллыыга түбэһэн үһүөйэх хаалбыттар. Иис, парих-махер, обувщик, бухгалтер, ЭВМ оператора, туос иһиттэри тиги-гэ, повар идэлэригэр үөрэттэллэр. Бу идэлэргэ үөрэтэр тэрилтэлэр эмиз үһүө эрэ хаалбыттар.

Аллайыаха, Орто Халымаҕа, Мэҥэ -Хангаласка сылдыы-тым диэн кэпсээбитэ. Унтуу улларыта дьахтар киһиэхэ олус ыарахан,кытаанах санаа-лаахтар эрэ дьарыктанар дьа-рыктара диэн киһи толкуйдуур. Биһигини этэргэни хайдах ул-ларарга, Россия, Кытай сапож-каларын хайдах өрөмүөннүүр-

ДЬИЭ КЭРГЭН ОРОСКУОТА АБЫЙААТЫН

Тэрилтэҕэ үлэлиир кэммэр тус бэйэм 3 төгүл сарбыллыыга түбэһэн, пенсияҕа тахсар саас-пар 2 сыл тийбэккэ үлэтэ суох хаалбытым, ол бириэмэҕэ инбэ-лиит буолбутум.

Государство хара үлэһити өйүүр политика, килиэп ый-даагы харчытын биэрэрэ абыра-абыта. Быйыл тохсунньуга «Дья-рыктаах буолуу» киинин салай-ааччытыттан Е.Г. Захароваттан ыйгытыласпыппар оруннаахтык быһааран биэрбитэ. Екатерина Георгиевна «Эрэл» үөрэтэр киин директоры Н.Е. Кириллина, үөрэх чааһын Т.А. Карамзина ба-далахтары мунһан үөрэттэллэр диэбитэ.

Бу «Эрэл» курдук үөрэтэр

Обувщик үөрэҕэр Өлүөхү-мэттэн 2 киһи, Алдантан 1 киһи, Намтан 3 киһи бүтэрэн удосто-верениялары ылбыппыт, эдэр дьахталлар иис үөрэҕэр элбэх-тэр этэ, тагас-сап ыарыыр кэм-игэр иис үөрэҕэр үөрэммиттэр абыраммыттар.

Туоһунан тигиигэ кырдыа-ҕаһыттан эдэригэр тийэ үөрэ-нэрэ. Онтон парикмахер үөрэҕэр үөрэниэн бадалаахтар элбэхтэр этэ, бэйэни көрүнүү үйэтигэр дьон тардыһар эбит.

Обувщик үөрэҕэр Иванна Павловна Иванова үөрөппитэ. Кини сааһын тухары бытов-вой комбинатынан, кэнники командировкаларынан Өлөөн,

гэ, хайдах хобулук олордуюхха сөбүн — барытын үөрөспүтэ. Бу үөрэммиттэргэ баай уоппугу ылбыппыт. 7 киһини үөрөспү-титтэн бу дьон туһалаах дьарык тынан иддэ сылдыаллар, дьие кэргэннэригэр дохуот киллэ-рэллэр.

Манньа үлэлээх-дьарыктаах буолууга бадалаах дьону ын-гыран үөрэтэр тэрилтэни улуус, республика үрдүкү салайаач-чылар өссө быһаарылаахтык өйдүүлэрэ - өйүүлэрэ буоллар дьон дьарыктаах да буолуо этэ, дьие кэргэн ороскуота аҕыйан сөп этэ дии саныбын. «Эрэл» үөрэтэр киин экономической ба-лаһыаннаҕа ыйааһынна турар диэххэ сөп.

Бу «Эрэл» үөрэтэр киингэ икки ангар ый үөрэнэр кэммэр элбэҕи биллим көрдүм, элбэх-хэ үөрэнним. Үөрэниэн баҕа-лаах дьон олус элбэх эбит. Го-сударство хамнастаах үлэтигэр тиксикбэтэх, доруобуйалары-нан хаачахтаах инбэлииттэр, элбэх оҕолоох кыамматтары, үлэтэ суохтары үөрэтэн олоххо тардыһынарар олус үчүгэй тэ-рилтэ эбит.

Маастардарга Иванова Иван-на Павловна, Захарова Ека-терина Георгиевна, «Эрэл» киин директоры Кириллина На-дежда Егоровна, директор со-лбуйааччы Карамзина Татья-на Алексеевна махталбытын биллэрэбит, тигэрдэбит. Этэнгэ буолун!

Константин ЕРЕМЕЕВ – ТИЛИН

Улуус баһылыгы колонката

ААСПЫТ НЭДИЭЛЭБЭ

Самаан сайыны уруйдуур ыһахтарбыт кэмнэрэ ааһан эрэллэр. Улуус үгүс нэһиликтэригэр ыһахтар үчүгэй тэрээһиннээхтик бардылар. Арай Таастаах уонна Маймаҕа нэһиликтэригэр улахан үбүлүүдүргэ бэлэмнэни бириэмэни эрэйэринэн от ыйын санаты-гар ыһах ыһахтара.

Дьон-сэргэ манан сибээстээн урукку историятыгар интэриэһэ үрдээбитэ бары өтүнэн хайҕаллаах, тоҕо диэтэргит, уруккутун ум-нубут норуот инники кэскилэ суох буолар диэн улуу бөлүһөктөр бэлиэтиллэрэ. Саамай сүрүнэ ааспыт олохпут дьонун кэрди-стэрин, аатырбыт-сураһырбыт дьоммутун аңардас аҕа уонна орто саастаах көлүнэ эрэ билэр-истэр буолбакка, инникибитин салгыыр ыччаппыт үчүгэйдик билэрэ ону ааһан олоххо, үлэҕэ сыһыаннарын үтүктэллэрэ, үтүө үгэстэри умнубаттара буолар.

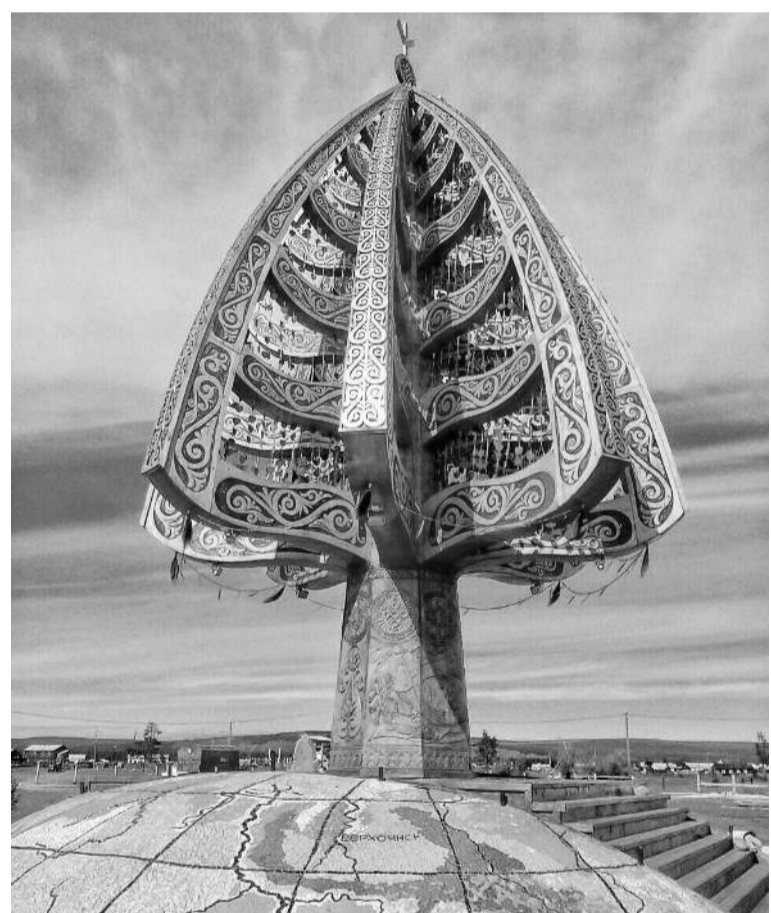
Бу дьие кэргэнтэн саҕалаан, оҕо саадыгар уона оскуолаҕа чингээн, өйгө-санааҕа ингэрэ наада. Оччоҕуна эрэ ыччаты иити-үөрэтии ди-рин хорутуулаах буоларын ситиһиэхпит. Ленин уордуннаах Фекла Сидорованы, Дмитрий Аргунову, Лев Левины, Үлэ Кыһыл Знамята уордан кавалердара Николай Шестаковы, Василий Замятыны о.д.а. үтүө ааттарын оҕолорбут билбэккэ, умнууга хааллардахпытына ту-гунан киэн туттуохпутуй?

Онон өссө да бириэмэ баарына бу үлэҕэ ийэлэр-аҕалар, оҕо саадын иитээчилэрэ, учууталлар бары ылыстахпытына эрэ патриотизм, Ийэ дойдуга таптал диэн тыллар кураанах дойдох буолуохтара суоҕа.

Александр АТЛАСОВ

Олоххо ыһаҕын көрсө

ДЬААНҢЫ КЭРЭ КӨСТҮҮТЭ - ААЛ ЛУУК МАС

Улуус баһылыга Виктор Павлов кэпсээбитинэн, тымныы чып-чаала, географической киин Дьяангыны кытта ыкса сибээстээҕин быһытыһынан саха мындыр ойуулаах Аал Луук Маны сир шарьыт-тан (глобустан) үүнэн тахсыбыт курдук көрдөрбүттэр. Бу маска 2500 анаан сакаастаммыт уотунан тангылыбыт хатын сэбирдэҕэ кири-эктээх. Түүнүгү өтүгэр мас электричество уотунан сырдыаҕа. Маны барытын Таатта мындыр маастардара онордулар.

За здоровый образ жизни!

СОЗДАЕТСЯ НОВЫЙ СОЮЗ

Республика Саха (Якутия) находится на первом месте в России по количеству трезвых сел – населенных пунктов, где розничная продажа алкогольной продукции находится под полным запретом.

На сегодняшний день таких сел в Якутии 75, причём 16 из них приняли этот закон совсем недавно. Само собой, что за время действия «сухого закона» у многих глав сел накопился огромный опыт, которым они хотели бы поделиться с «новичками». Поэтому создание Союза глав трезвых сел оказалось оптимальным решением для обсуждения подобных вопросов.

24 июня состоится учредительное собрание по созданию Союза глав поселений, принявших решение о полном запрете розничной продажи алкогольной продукции (Союз глав трезвых поселений). Союз будет помогать селам проводить работу по трезвому образу жизни и профилактике употребления алкоголя и табака. Кроме того, члены Союза будут оказывать методическую, организационную и информационную помощь в принятии решений о полном запрете розничной продажи алкогольной продукции.

В президиуме Союза – представители семи самых передовых трезвых улусов республики: Усть-Алданского, Хангаласского, Томпонского, Чурапчинского, Намского, Горного и Мегино-Кангаласского. Председатель Союза будет избран на учредительном собрании. В настоящее время предложены 2 кандидатуры. На пост председателя претендуют Алексей Михайлович Пинигин, глава села Хатырык Намского улуса, и Василий Петрович Алексеев, глава села Тумул Усть-Алданского улуса.

Пресс-служба Управления РС(Я) по лицензированию и осуществлению контроля за розничной продажей алкогольной продукции

Төрөөбүт тыл сүмэтэ

УРАН ТЫЛ ОҢУОРДААХ ЫҤЫАҔАР

Бэс ыйын 11 күнүгэр Сата тааска «Уран тыл оҥуордаах ыҥыаҕа» (Литературнай пикник) айар дьобурдаах, илбистээх ийиһилээх дьон ыҥыаҕа буолан ааста. Ыҥыах сыала-соруга — айар куттаах дьон мустан бэйэ-бэйэлэрин кытта ийиһилэрин үллэстэн, ким хайдах суоллаах-иистээх суруйарын айарын көрүүтэ.

Өймөкөөн, Сунтаар, Амма, Ньурба, Хаҥалас, Нам, Кэбээйи, Уөһээ Бүлүү улуустарыттан айар куттаах дьон түмсүүлэрэ кэлэн илбистээх ыҥыаҕы ыстылар.

Бэйэ суруйбут хоһоону дор-доонноохтук ааҕы, тутта тиэмэ ылан кэпсээн суруйуу, тутта 15 мүнүүтэ иһигэр түөрт строка-лаах хоһоон суруйуу күрэхтэрэ ытытыллылар. Кэпсээн күрэхтэр уонча киһи кытына, хоһоонго биэс уонтан тахса киһи көхтөөх кыттыыны ылла. Күрэх дьүүллүүр Сүбэтигэр Елена Васильевна — Куорсуннаах, Иван Осипов — Иван Ойуур, Г.Г. Андронов — А.Н. Шадрин — Суоһаана, Саргылаана Спиридонова — Саргы Куо үлэлэттилэр.

Намтан 13 киһилээх хамаанда Н.М. Рыкунов аатынан библиотека үлэһиттэрэ уонна «Отуу уота» литературнай түмсүү чилиэннэрэ кыттан дойдуларын ааттатан кэллилэр.

Айар хамаандаҕа Александр

Дунаев, СР суруйааччыларын, РФ журналистарын союзтарын чилиэнэ, СР культуратын туйгуна, «Отуу уота» литературнай түмсүү председатели, түмсүү чилиэннэрэ Василий Ушницкий — Сэки, СР суруйааччыларын союһун чилиэнэ, педагогическай үлэ, тыыл ветерана, Егор Феофанов, үлэ, спорт, сцена ветерана, биллэр оһуохайдыт, Мария Мохначевская — Марта Мария, үлэ ветерана, Алексей Татарин — Удьурбай, мелодист, нуруот маастара, Анатолий Софрон — Онтуон, РФ журналистарын союһун чилиэнэ, СР спордун туйгуна, Лидия Пестрякова — Айыллаана, оһуохайга СР үтүөлээх этгээчтэ бааллар.

Бу ыҥыаҕы Национальнай библиотека уонна эдэр суруйааччылар түмсүүлэрэ илээн-саҕалаан тэрийэн ытта.

Түмүгэр кыайыылаахтары наҕараадалаатылар, чиэстээтилэр. Кэпсээн күрэхтэр I миэстэни Уөһээ Бүлүүттэн Суор Уола ылла. А.Р. Кулаковскай орто дойдун хоһооньуттарын мунутуур кыайыылааҕынан буолла. Намтан В.В. Ушницкай — Сэки иккис бочуоттаах миэстэни ситистэ. Егор Феофанов биһирэбил миэстэҕэ тигистэ.

Уран тыл оҥуордаах ыҥыаҕа хас биридии кэлбит дьонго санаттан санга сүүрээни киллэрдэ.

Аксинья ТАТАРИНОВА

САХА ПОЭЗИЯТЫН ТАҢАРАЛААХ ТААБЫРЫНА

Тапталы ыралыыр

Саасынынын

Арахсар ыҥыаҕым дуо

Ити?!...

Бам ыйын 12 күнүгэр 16 чаастан Национальнай библиотека историческай саалатыгар аныгы саха поэзиятын таҥаралаах таабырына, хоһоонноох хонуутун көстүбэт хотуна — Анна Парникова-Сабарай Илгэ «Күһүңгү ыҥыаҕым» дьон сана кинигэтин сүрэхтэниитигэр ыҥырабыт.

Хоһооннору ааҕы, ырыты, санааны үллэстии.

Кыттыыны ылар СӨ үтүөлээх артыыһа Матрена Корнилова.

Салайан ытар Сайа.

СӨ суруйааччыларын Сојууһа, СӨ Национальнай библиотеката, Н.Рыкунов аатынан Нам улууһун библиотеката.

Чычаас уулаах өрүстүчү

Чалыгыраамым үксү,

Чуумпу чөгөрө күөлүчү

Чунгуум Ис-дьини өрүчү.

Манньык ис хоһоонноох ыҥыры туган, Сабарай Илгэ бу кинигэтэ бэчээккэ тахсарыгар кыра сыһыаннаах буолан анал тэрээһингэ сырыттым. Айар биэчэргэ кинигэ автор «көстүбэт хотун» буолан кыттыыны ылбата эрэри, кини ил тынына, кини «ис дьингэ» билиннэ. Ол курдук, биэчэр хара ааныттан саха театры артыыһа Матрена Корнилова поэт хоһооннорун ис тынын биэрэн, иччилээхтик ааҕан турукка киллэртээтэ.

Ол кэннэ саха тылын билимин кандидата М.П. Попова сүрүн ырытыыны онордо. Матрена Петровна Сабарай Илгэ поэзията философскай күүрээһиннээгин, өсөһөр, таайтарар түгөннөрдээгин, ханарытан, уобарастан этэр ньымалардааҕын, газель форматын таба туһанарын холобурдаан ыйыталаата. Философскай лирикаҕыгар «таптал уонна өлүү», «дьол уонна өлүү», «олох уонна өлүү» матыһытара тургутан көрүү быһытынан, киһи «ис дьинин» анаарыта уонна «Сабарай Илгэ — таабырыннаах поэтесса» буоларын бэлиэтэ-

эн эттэ. Ону таһынан поэтесса үс кинигэтэ: «Куйаас сайына» — оҕо саас, «Күн баҕам» — эдэр саас, «Күһүңгү ыҥыаҕым» — сааһыры илдьиттэрэ дьин бөлүһүктүүрүн эттэ.

Нам суруйааччыларын аатыттан биэр дойдулааҕа П.Д. Байанаева сыанабыл суруйбутун С. Орлова ааҕан иһитиннэрдэ. Ырытыыга эдэр литературнай критик Н.Рыкунов кыттыыны ылла. Кини санга тахсыбыт хомуурунньугу түһүмэхтэринэн сырдатта. Хас биридии түһүмэхтэр дириг суолталаахтарыгар, табыллан таҥылыбыттарыгар тохтоото. Анна Парникова философскай лирика маастара буоларын, кырдыгы токурушпакка, батары саайан этэр уратылааҕын, алгыыр суолталааҕын тоһоҕо-лоон эттэ. Аллитерацияны таптаан туттарын, олоҕу туойуу темата баһыарын бэлиэтии көрбүтүн ыйда.

Саха биэр биллэр дьахтар поэтэ Саргылаана Гольдерова-Саргы Куо хомуурунньук автор «тас эйгэттэн ис эйгэҕэ киирэн олоһор», «тус олоҕун толук уурбута кини драмата», поэзиятыгар «улуу Соҕотохсуйуу» матыһа иһиллэр дьин санаа атастаста.

Биэр дойдулаахпыт саха национальнай көрдөрө-иһитиннэрэр хамаанна ытааччыта Г. Белоусов Сабарай Илгэ хоһооннорун сүрдээгин билэр эбит, кылгас-кылгастык ырытан, өйүттэн хоһооннорун ааҕыталаан, буоларын курдук, чабылхайдык уонна итэвэтиилээхтик санаатын үллэһиннэ.

Кэпсэтиигэ саха факультетын литературатын кафедратын сэбидиссэйэ Семенова В.Г., тылбаасчыт Е. Старостин-Байаҕантай, Нам поэтэ И.Бубякин-Ченгөчөк, хоһооньуттар С. Спиридонова, М. Алексеева кытыннылар. Маны таһынан Сабарай Илгэ ийэтигэр анаабыт хоһооннорунан дьуһуйууну Партизан нэһилиэгиттэн «Хомус» СК директора Алексеева Альбина Алексеевна салайааччылаах хоһооньуттар бөлөхтөрө аахта.

Онтон А.Ф. Шестаков ааты-

нан СК народнай театры режиссера Алексей Кривогорни-цын туруоруутунан улуустааҕы библиотека үлэһиттэрэ хоһоон бөлөҕүнэн литературнай композиция туруордулар. Тэрэһин ис хоһоонун «Айар үлэт-тэн атын айы дьол баарын билбэппин...» дьин поэт бэйэтин эппит тылларынан күһүнү санатар кизгэтиилээх быыстапка ситэрэн биэрдэ, Сабарай Илгэ сүгүрүйээччилэрэ аҕалыт сиздэрэй сибэккилэрэ, ыгытааччы Сайа истин-иһирэх тыллара киһи кутун-сүрүн долгутта.

Түмүккэ улуус дьаһалтатын аатыттан Сивцева И.И. Анна Парникова «Нам улууһун культуратын Бочуоттаах үлэһит» бэлиэни туттарда, оттон Партизан нэһилиэтин баһылыга Зырянов А.Н. поэтка нэһилиэк Бочуоттаах олохтооҕо ааты ингэрииттэрин иһитиннэрдэ.

Ити курдук, СӨ суруйааччыларын Сојууһун чилиэнэ А.Парникова-Сабарай Илгэ сана кинигэтэ сүрэхтэннэ, кини сонун көрүүлээх, хатыламат уобарастардаах уустук поэзиятын кинигэтэ 2015 сылга, Литература Сылтын түмүктэниити күн сириг көрбүт. Кинигэ тахсытыгар Анна Парникова айар үлэтин өрүү өйүүр-сэргийэр дьонугар: сүбэ-ама биэрэр биэр идэлээх дьүөгөлэригэр Лукина И.Е.-Уйусхаанаҕа, Томская Г.Е.-Айыынаҕа, төрүт култуураны тарҕатааччы Афанасьев Л.А.-Тэрискэ махталын тиэрдэр.

«Күһүңгү ыҥыаҕым» хоһоон хомуурунньуга 4 түһүмэхтээх, 96 сирэйдээх 1500 экземпляринэн «Бичик» кинигэ кыһатыгар бэчээттэнэн атыгы тардаммыт. Саҥа кинигэ тахсытыгын билиһиннэрэн туран анотация тылларынан түмүктүүбүн: «Сабарай Илгэ поэзията ис хоһооно эгэлгэтинэн, күүстээх ийииттэ нарыннан, илгийэр тынына уһулуччу истининэн, буччум санааны кыбыстыбакка, аһаҕастык этэринэн уратылаах. Поэт дьиктилээхэй ийиһилэрэ, оруннаах, дьин сахалы тыла-өһө киһи сүрэхтин ортотунан кирэллилэр».

М.Г. ВИНУКUROVA, Хамаҕатта

Күннэтэ көрөр дьоммут

ИДЭТИГЭР ТОЛОРУ БЭРИНИИЛЭЭБЭ

Биһиги убаастыыр, киэн туттар киһибит Астра Ефремовна Авксентьева 85 сааһын томтоочу туолла. Кини медицинаҕа 41 сылыстаастаах, тыыл ветерана, Нам улууһун бочуоттаах гражданина. Астра Ефремовна 1955 с. ЯФАП фельдшерско-акушерскай отделениетын бүтэрэн Искраҕа 2 сыл фельдшердэн баран 1957 сылтан тубдиспансерга медсестэрэнэн үлэҕэ киирбитэ.

Клиническай лаборанынан, вакцинаторынан, патронажнай сестэрэнэн үлэлээн сэллиги утары үлэ ымпыгын-чымпыгын барытын билбитэ. Бастын үлэһити 1961 сылтан старшай сестэрэнэн анаабыт-тара. Бу үлэҕэ Астра Ефремовна киэн билиитин, үлэҕэ олус бэриниилээгин көрдөрбүтэ. Старшайынан 33 сыл үлэлэ-битэ. 1961 сылтан профсоюз МК чилиэнинэн, 1969 сылтан 1987 сылга дизери местком председателинэн үлэлээбитэ, профсоюз үлэтигэр барыта -- 18 сыл устата.

Балыыһаҕа 50-54 ыарыһах сытара, үлэһитэ 44 этэ. Астра Ефремовна үлэлиир кэмигэр коллектив, местком куруук инники сылдыар этэ. Ол курдук, 1974 с. «Коллектив коммунистического труда», «Отличник обслуживания в ЯАССР», оройуонна Бочуот дуоскатыгар киирбитэ. Оройуон художественнай самодеятельноһыгар диспансер коллектива I-II миэстэлэргэ тиксибитэ.

Астра Ефремовна үлэлиир сыллаларыгар транспорт суох буолан аптекаттан эми атынан, үксүн улахан баҕайы суумканын илиитинэн таһар этэ. Балыыһа

10-тан тахса кирпииччэ оһобор уокка оттор маһы, көлүнэр аттара сиир отун үлэһиттэр бэйэлэрэ бэлэмнииллэрэ.

Ефремовна сестэрэлэр, санитаркалар, повардар үлэлээн сатабыллаахтык салайара, эдэр сестэрэлэри үөрэтэрэ, кытаанахтык хонтуруоллуура. Балыыһа аһыыр аһа, эмтэрэ барыта Ефремовна нөһүө аһара. Кини кабинеттэргэ киирэн аһаҕастык кыһалҕаларытын кэпсээн, сүбэ, өйбүл ылан чөлчөөн тахсарбыт. Дьону үлэҕэ көбүлүүр, коллектив туттаах киһитинэн билинэбит.

Күндү киһибитин Астра Ефремовнаны үбүлүөйүгүн эфэрдэлиибит! Өссө да уһундук оҕолорун, сиэннэрин, хос сиэннэрин ортолоругар үөрэ-көтө олоһорго баарабыт.

К.Н. ШАМАЕВА,
З.М. Попова аатынан
тубдиспансер бырааһа

Роспотребнадзор сэрэтэр

ИС ЫАРЫТЫТТАН СЭРЭНИЭХХЭ

2013 сыллаахха Нам улуу-хугар 29 ис ыарыта бэлиэтэммитэ, онтон 9 сальмонеллез, 3 дизентерия, 17 уонна да атын ис ыарыылары. 2014 уонна 2015 сыллардаахха 27-лии ис ыарытын түбэлтэтэ бэлиэтэммитэ, онтон 2014 сылга 2 сальмонеллез (2015 с. - 10), 6 дизентерия (2015 с. - 4), 19 уонна да атын ис ыарыылары (2015 с. - 13). Ол эбэтэр 2015 сылы 2014 сылга холоотоххо, сальмонеллез 80% үрдээбит, дизентерия 33,3 % намтаабыт, у.д.а. ис ыарыылары 31,6% намтаабыттар.

2016 сылга 4 ый түмүгүнэн 5 ис ыарыта бэлиэтэннэ, ол эбэтэр былырынгы сылга тэннээтэххэ 28,6% намтаабыт.

Ис ыарытын сэрэтиэххэ сөп: ыраастык тутта-хапта сылдыы уонна иһэр уугун оргутан иһии.

Астан сүһүрбэт курдук, астыыр аскар сибизнэй бородуктаны туттуохха наада. Сайынны бириэмэҕэ түргэнник боурту буолар аһы хайаан да холодильникка +4 - +6°С тутуохтааххын. Ол курдук, эт фаршын 6 чаас, эт уонна балык кэтилиэтэтин 2 чаас, полуфабрикаттары 2 чаастан уһаабат, буспут ас 24 чаас, тонмотоох эт 24 чаас, буһары халбаһыны 72 чаас, ууга буспут балыгы 36 чаас, оҕуруот аһыттан салаат, винегрет, дыраһаанка, тумалаах балык 72 чаас, үүт аһылыктан оһоһуллубут бородукталар (издьэгэй сырокта-ра, кефир, бөлөнөх, издьэгэй) 36 чаастан уһуна суох, үүт 20 чаас устата холодильникка туруон сөп. Ууну хайаан да оргутан баран туттулуохтаах.

Оҕуруот аһын, фруктаны, бахча культуралары (дына, ар-

буз), отону, хаптаҕаһы бастаан сүүр тулар ууга сайдыытын, онтон сойбут оргуйбут, биитэр оргуйбут итии уунан саба сүүрдэһин.

Эти уонна балыгы үчүгэйдик буһарыгар болдомтону ууруохха наада.

Сымыыты буспут аһылыктан туора, таараҕа уурабын.

Буспут уонна сийкэй аска тус-туса маркировкалаах (бэлиэтээх) дуосканы туттабын, хас туттан бүттэбин аһы итии оргуйбут ууну үрдүнөн сүүрдөн ылабын. Буспут ас уонна килиэп, сийкэй аһы кытта алтыһыа суохтаах.

Куукунаҕа туттар малгын, килэйэнкини туттуон иннинэ итии оргуйбут уонан үрдүнөн сүүрдөн ылар ордук (бу дьибэ ас астыырга саамай үчүгэй дезинфекция буолар). Ас астыыр миэстэҕэр барыта ыраас буолуохтаах, бөххүн, ас тобуон бириэмэтигэр таһааран иһиэхтээххин, сахсырҕа уонна таракаан үөскээбэтин курдук. Сотору-сотору илиигин сууна сылдыахтааххын. Илиигин аһыан иннинэ уонна туалекка сылдыан баран мыылалаан кичэйэн суунары быраабыла курдук онгостуохтааххын. Улахан киһи кыра оҕо ыраастык, чэнчистик тутта сылдыарга тыһынаах холобур буолуохтаах.

Бу үөһэ этиллибит гигиеническай ирдэбиллэр боростуойдар, ол эрэн туһалаахтар, ити ирдэбиллэри күннээҕи олоххуттар тутуннаххытына ис ыарытынан ыалдыаххыт суоҕа уонна ис ыарытыта тарҕаныа суоҕа.

А.А. КУЗЬМИНА, Намнааҕы
Роспотребнадзор специалиһа

Роспотребнадзор сэрэтэр

ИРДЭБИЛИ ТУТУҢУОХТААХТАР

Сылын ахсын сааскы-сайынгы итии кэмнэргэ уулуссаа араас тэрээһиннэргэ аһы атыылааһынна ис ыарыыта тарҕамматын сэрэтэр улуус дьаһалтатын уураада тахсар. Уурааха этиллэр сэрэтэр дьаһаллары тутуһан ас онгорон таһаарар тэрилтэлэр, общественнай аһылык объектара, ас атыылыыр маҕаһынар, биридирлээн атыылааччы астан сүһүрүү бэлиэтэмтэтин ситиһиэхтээх. Ол туһугар үлэлиир миэстэтигэр санитарнай ирдэбили тутуһара булгуччулаах.

Халлаан сылыйда да дьон уһун кыһын кэнниттэн айылҕада сынньана тахсара үксүүр. Айылҕада таҕыстыбыт да, хайаан да шашлык буһаран итиилии сиирбитин астынабыт. Ол гынан баран, мөлтөх хаачыстыбылаах шашлыктан сүһүрүүттэн (отравлениеттан) ис ыарыыта тарҕаһан сөп. Холобур, куһаҕан хаачыстыбалаах эттэн онгоһуллубут шашлык сыстыганнаах киһи доруобуйатыгар кутталлаах ыарыылары тарҕатааччы буолуон сөп. Ол курдук, сальмонеллез, дизентерия, сибирскэй язва, бруцеллез, эхинококкоз, трихинеллез, тениоз, туберкулез о.д.а.

Шашлыктан сүһүрүн ыалдыбат инниттэн ханнык санитарнай ирдэбиллэр тутуһулуохтаахтарый?

Бастатан туран, шашлык этин маҕаһынартан, анал эт атыылыыр лавкалартан эрэ атыылаһабыт. Айылҕада тахсыах иннинэ шашлыктыыр эти дьыэбэ бысталаан бэлэмнээн уонна анал холодильник-суумкада уган илдэ барыллар. Сиикэй эти шампурга тигэн бэлэмнээн баран илиигин мьылаһаах уунан суунабын. Сибиэһэй обуруот аһын, күөх үүнээйини туттар буоллаһына, эрдэттэн оргуйбут уунан сууйан бэлэмнигиин.

Онтон уулуссаа ытыгылар араас тэрээһиннэргэ шашлык ыһааран, буһаран атыылааччыларга туох ирдэбил баарый?

Шашлык ыһааран-буһаран атыылыыр-га хайаан да икиттэн аһыйада суох үлэһиттээх буолуохтаах. Онтон биирэ буһарааччы,

иккиһэ – атыылааччы. Биир киһи сиикэй эти буһарар уонна буспут шашлыгы араас специанан тумалаан атыылаа, ону кытта тэнгэ килиэп быһан атыылаһааччыга биэрэрэ көнүллэммэт. Тоҕо диэтэргин, сиикэй эккэ элбэх микробтар бааллар, олоҕо сиикэй эттэн буспут шашлыкка, бэлэм аска түбэстэхтэринэ үөһэ этиллибит сыстыганнаах ыарыылар үөскээн тарҕаныахтарын сөп.

Шашлыгы атыылаһааччы ыларыгар эрэ, көрөн турдаһына буһарыллар. Эрдэттэн элбэҕи буһаран баран, атыылаһааччы кэллэһинэ сылытан биэрэр көнүллэммэт. Шашлык атыылыыр-га биирдэ туттуллар иһиккэ уонна кумааҕы салфетка тэнгэ бэриллэр. Шашлыкка бэлэмнэммит эт холодильника ууруллар.

Буһарарга мангалга мас чоҕо эрэ туттулуохтаах, шампурдар аска туттуллар дьэбинирбэт тимиртэн онгоһуллубут буолуохтаахтар. Атыылыыр сиргэ электрическэй уот ситимэ тардыллыахтаах (холодильнигы холбуурга), уу хааччада суох баар буолуохтаах, илии суунарга умывальник, мыыла, соттор, эти шампурга бэлэмнииргэ ыраас остуол. Үлэһиттэр (буһарааччы уонна атыылааччы) хайаан да медицинскэй көрүүнү барыттарын туһулуур киинискэлээх, эттэригэр хаачыстыбатын туһунан дуокумоннаах буолаллара, бэйэлэрэ анал санитарнай таһааранналар булгуччу ирдэниллэр. Ыраастык-чэччилик туттан атыылаахтаахтар. Турар сирдэрин ыраастык тутуохтаахтар.

Манньык усулуобуйаны тэринэн шашлык атыылыыр дьонтон атыылаһын. Онтон өскөтүн мөлтөх хаачыстыбалаах шашлыкка түбэстэххитинэ, таах хаалларыман, кэнники манньык хатыламматын инниттэн. Олохтоох роспотребнадзор уорганыгар суругуан үн-сүү туһэриэххитин син, очоҕуна бэрэбиэркэ ытытылла, хаачыстыбата суох ас ытытыллар тохтотулуо.

Е.В. КАНАЕВА, Роспотребнадзор Намнаагы салаатын начальнигы солбуйааччы

РАСПОРЯЖЕНИЕ 02.06.2016 №01/1-02/2-526

Об утверждении стоимости угля для населения

В соответствии с Законом Республики Саха (Якутия) от 05 июня 2005 года 246-3 № 499-III «О наделении органов местного самоуправления Республики Саха (Якутия) отдельными государственными полномочиями по государственному регулированию цен (тарифов)», распоряжаюсь:

1. Утвердить стоимость угля (марки 2БР) для населения: - с 01.07.2016 по 30.06.2017г – 1310 рублей за тонну с учетом НДС.
2. Службе адресных субсидий на ЖКУ ГКУ РС (Я) «Агентство субсидий» по Намскому улусу (Бурнашева О.М.) руководствоваться утвержденной стоимостью при расчете субсидий по оплате твердого топлива.
3. Настоящее распоряжение опубликовать в средствах массовой информации и на официальном сайте администрации МО «Намский улус».
4. Контроль за исполнением настоящего распоряжения возложить на заместителя Главы улуса по экономике и финансам Обухову М.В.

Глава улуса А.Атласов

Немогонский Хлебозавод
набирает сотрудников
на летнее время.

- ВОДИТЕЛИ
Требования: молодой человек до 40 лет с водительским удостоверением категории В (можно и С), пунктуальный, способный хорошо ориентироваться в городе и исправлять мелкие неисправности в автомобиле, санкнижка с допуском к работе.
Обязанности: общение с продавцами, развозка хлебобулочных изделий по магазинам.
График работы 24-26 рабочих дней в месяц.

- АВТО-СЛЕСАРИ
Требования: ответственный, со знанием устройства автомобиля, ходовой части, желательно знание мотора и электрики автомобиля.
Обязанности: ремонт автомобиля (ГАЗЕЛЬ, ММС КАМЕР).

- ПЕКАРИ, КОНДИТЕРЫ
Требования: Ответственность, умение, желание работать в команде, энергичность, можно без опыта работы, возраст от 18 до 50. При себе иметь санкнижку.
График работы сутки через два, соц.павет.

- ГРУЗЧИКИ
Требования: молодые люди от 19 лет, работа в команде.
Обязанности: Загрузка автомобиля готовой продукцией

- Разнорабочий
Обязанности: обеспечение производство дневным сырьем.

Адрес: с. Ой, ул. С.Сидоровой 1а.
Контактный телефон: 8 914 22 15 333
звонить в рабочее время (с 9:00 до 18:00)

БЕСПЛАТНАЯ ЮРИДИЧЕСКАЯ ПОМОЩЬ В ЦЕНТРЕ «МОИ ДОКУМЕНТЫ»

Законами в каждой сфере правовых отношений установлены самые различные требования к срокам, порядку, перечню документов. Во многих из них требуется своевременная квалифицированная юридическая помощь. К сожалению, для социально незащищенных категорий граждан юридические услуги, предоставляемые на платной основе, практически недоступны ввиду дороговизны стоимости этих услуг.

Законодательством Российской Федерации именно для этой категории граждан разработан и принят Федеральный закон от 21 ноября 2011 № 324-ФЗ «О бесплатной юридической помощи в РФ», а 15 декабря 2012 принят аналогичный закон, регулирующий предоставление бесплатной юридической помощи в Республике Саха (Якутия) - 1146-3 № 1191-IV «О бесплатной юридической помощи в Республике Саха (Якутия)».

На сегодняшний день офисы Центра «Мои Документы» по всей республике принимают следующие категории граждан для оказания дистанционной бесплатной юридической помощи:

- малоимущие граждане (справка из органа соц. защиты);
- инвалиды 1, 2 и 3 группы (справка МСЭ);
- ветераны ВОВ, Герои Российской Федерации, Герои Советского Союза, Герои Социалистического Труда, ветераны тыла (удостоверение);
- дети-инвалиды, дети-сироты, дети, оставшиеся без попечения родителей, лица из числа детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, а также их законные представители и представители;
- опекуны (среднедушевой доход семьи должен быть ниже двукратной величины прожиточного минимума);
- несовершеннолетние, содержащиеся в учреждениях системы профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних, и несовершеннолетние, отбывающие наказание в местах лишения свободы, а также их законные представители и представители;
- граждане, признанные судом недееспособными, а также их законные представители (решение суда);
- граждане, оказавшиеся в трудной жизненной ситуации вследствие чрезвычайных

ситуаций и стихийных бедствий (документ, подтверждающий нахождение в трудной жизненной ситуации);

- граждане, имеющие трех и более несовершеннолетних детей (удостоверение, паспорт или свидетельство о рождении детей);
- несовершеннолетние лица, защита прав и законных интересов которых находится за пределами компетенции органов опеки и попечительства в Республике Саха (Якутия), а также их законные представители и представители;
- представители коренных малочисленных народов Севера (справка из органов ЗАГСа);
- граждане, ведущие личное подсобное хозяйство, члены КФХ (по вопросам предоставления мер государственной поддержки на производство сельскохозяйственной продукции);

Все указанные категории граждан при обращении в офисы «Мои Документы» обязаны предоставить документы, подтверждающие их статус.

КАК ДИСТАНЦИОННО ОБРАТИТЬСЯ ЗА БЕСПЛАТНОЙ ЮРИДИЧЕСКОЙ ПОМОЩЬЮ?

- Подойти лично в офис Центра «Мои Документы» и получить талон электронной очереди через терминал (либо обратиться к специалисту Центра во время выездного обслуживания);

- представить документы по своему статусу (документ, подтверждающий наличие льгот), а также полный пакет документов по предмету обращения для его направления в Юридическую службу. Срок получения результата не может превышать 10 рабочих дней с даты обращения.

Наш адрес: с.Намцы, ул.И.Винокурова, 10 «А»

Режим работы: со вторника по субботу без перерыва на обед. Выходные дни: воскресенье и понедельник.

Подробности по телефонам: 8-800-100-22-16

Также сообщаем, что для граждан обеспечена возможность обращения посредством как личного приема в офис «Мои Документы», так и направления почтового отправления на адрес: **г. Якутск, ул. Аммосова, д. 18, онлайн-вопроса через онлайн-приемную сайта Центра «Мои Документы» по адресу www.tfcsakha.ru, либо обратиться по телефону «горячей» линии 8(4112) 50-60-15.**

® Продажа пиломатериалов с доставкой (брус, доски обрезные сосна). Строим дома «под ключ», а также монтаж системы отопления, благоустройство из своего материала. Наличный, безналичный расчет.

Тел. 89243661893, 89141034089
Instagram _STROYUNIVERSAL_
УКТ

® Грузовые перевозки.
Тел. 89644258617, 89841160270

® 2000 с. тутуллубут дьэ (7х8), пристрой (5х6), гараж (4х7) атыылыбыт.
Тел. 89681528336, 89681528335

® Выполним любые строительные работы, металлические заборы, электрика домов.
Тел. 89243672813

® Хамаҕаттаҕа чааһынай дьэни куортамга биэрэбин.
Тел. 89141098981

® Продается земельный участок, 32 сотые. Территория старой пекарни. 1,5 млн. руб.
Тел. 89142992495

® Продается участок в Нэлэгэр (Намская, 74) в рассрочку. Нотариально — 165 т.р.
Тел. 8-984-119-75-54

® Нэлэгэргэ 12 суотайдаах газтаах, уоттаах сир учаастагы 350 тыһ. солк. уонна 10 суотайдаах сири 200 тыһ. атыылыбын.
Тел. 89243638797

Считать недееспособным паспорт, выданный 21.11.2005 г. на имя Лукина Алексея Егорович, 1960 г.р. 98 03 879069

<p>Бииргэ үлэлиир таһаарыспытыгар Бурнашев Илья Ильичкэ, бииргэ төрөөбүттэригэр, оболоругар күндү таптаһаах ийэтэ, эбэлэрэ</p> <p>ВИНОКУРОВА Татьяна Даниловна күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын биллэрэбит.</p> <p>«Энсиэли-такси» коллектива</p>	<p>Убаастыыр эдьийбит, педагогическай үлэ ветерана</p> <p>ЧИРИКОВА (СЛЕПЦОВА) Александра Петровна соһумардык ыалдьан күн сириттэн барбытынан хаан-уруу аймактарыгар, дьүөгэлэригэр дириг кутурбаммытын тирээдэбит.</p> <p>Маймаҕаттан Слепцовтар, Хатырыктан Игнатьевтар, Дьокуускайтан Слепцовтар</p>
<p>Убаастабыллаах, күндү эдьийбит, тыыл үлэ ветерана. Хамаҕатта детдомун итиллээччигэ, Нам улунун, Хамаҕатта нэһилиэгин бочуоттаах киһитэ, тыа хаһаайыстыбатын маҕа, сүөһү ииттиин маастара, норуот маастара, Герой-ийэ</p> <p>ВИНОКУРОВА Татьяна Даниловна ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан таптыыр оболоругар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр, быраатыгар, Нам улунун, Хамаҕатта нэһилиэгин Ытык киһитигэр, норуот хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитигэр Ларионов Егор Михайлович дьэ кэргэннигэр, чугас аймактарыгар дириг кутурбаммытын тирээдэбит. Аһыгытын тэнгэ үлэстэбит.</p> <p>Хамаҕатта детдомун итиллээччилэрэ П.Е., П.Е. Соловьевтар, И.М. Григорьев, К.С. Винокуров, Г.А. Дьяконова, Ю.Т. Сивцова, К.Г. Уваровская, М.П. Андросова, Л.П. Алексеева, Ф.Д. Ушницкая</p>	<p>Үөрэппит оробут, үөрэнээччибит, бииргэ үөрэммит доборбут, дьүөгэбит</p> <p>ОКОНЕШНИКОВА Надя баара-суба 18 сааһыгар эмискэ ыарахан ыарыттан биһиги кэбэтиттэн суох буолбутунан ийэтигэр Прасковья Васильевнага, быраатыгар Ньургунга уонна бары аймактарыгар дириг кутурбаммытын тирээдэбит. Аһыгытын тэнгэ үлэстэбит.</p> <p>1 Хомуустаах орто оскулатын 2015 с. бииргэ үөрэммит доборотторо, кылаас салайаачыта Д.А. Павлова, бастакы учуутала Д.Д. Жиркова</p>
<p>Хамаҕатта орто оскулатыгар бииргэ үөрэммит күндү таһаарыспыт</p> <p>ЖИРКОВ Матвей Николаевич эмискэ ыалдьан орто дойдуттан барбытынан ийэтигэр, бииргэ төрөөбүттэригэр, оболоругар, чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тирээдэбит.</p> <p>Бииргэ үөрэммит доборотторо, кылаас салайааччыта Т.И. Бурнашева</p>	<p>Выражаем глубокое соболезнование родственникам, друзьям, подругам по поводу кончины</p> <p>САМСОНОВОЙ Люции Горовны. Скорбим вместе с вами.</p> <p>Одноклассники 1987 г. 10 «а»</p>
<p>Убаастыыр Бетүг оскулатыгар учууталынан өр сыл таһаарылаахтык үлэстэбит, спорт, педагогическай үлэ, тыыл ветерана, мелодист</p> <p>СЫСОЛЯТИН Егор Гаврильевич ыарахан ыалдьан олохтон туораабытынан оболоругар, аймактарыгар дириг кутурбаммытын тирээдэбит, аһыгытын тэнгэ үлэстэбит.</p> <p>Бетүг нэһилиэгин олохтоох дьаһалтата, ветеран сэбиэтэ</p>	<p>Выражаем глубокое соболезнование Федору Ильичу и Владимиру Ильичу, их детям, внукам и правнукам по поводу кончины любимой матери, бабушки</p> <p>ПОЛИЩЕНКО Галины Перфильевны. Скорбим вместе с вами. Намский Приход во имя Иоанно-Предтечи</p>

Кылаабынай редактор В.Г. Касьянов

ОТДЕЛЛАР:

редакторы солбуйааччы — 41496, хаһыаты тангы — 41332, бухгалтерия — 41141, факс — 41141, 41496.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улунун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ФИ №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьэбит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияда киир-бит суруктар төнөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улунун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улунуна, Нам сэл., Заложной ул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru

«Энсиэли» хаһыат РИС талылына, таһылына уонна бэчээтиир сыһар бэчээттэннэ. **Аадырыһа:** Нам сэл. Заложная ул. N4 Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лис **Көңүл сыананан атыыланар Индекс — Р0005.** Тираһа — 1604 Бэчээкэ илии баттаньытын графика — 12:00 ч. 20.06.2016 с. Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 20.06.2016 с.